

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 72 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. (tylko dla osób prywatnych); dla poszuk. pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej dwa słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 60.

Kraków, piątek 15 marca 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję reko pisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie prze syłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4 50 Zł. z odroczeniem do domu 5 Zł.

Dzisiaj o godzinie 12 w południe:

Zastanowienie działań wojennych w Finlandji

Zawarcie układu pokojowego między Rosją sowiecką a Finlandją.

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w ciągu trzech dni w Moskwie.

W dniu 15 marca wojska obydwóch państw zostaną wycofane na nowe granice.

Moskwa, 12 marca. Od piątku prowadzono w Moskwie pertraktacje do zawarcia układu pokojowego między Unją Sowiecką a Finlandją.

Ze strony rządowej podano następujące szczegóły sowiecko-rosyjskiego układu pokojowego do wiadomości.

1) Układ pokojowy został podpisany ze strony sowiecko-rosyjskiej przez Molotowa, Zdanowa i komendanta brygady Wasiljewskiego; ze strony fińskiej zaś układ podpisali Ryti, Paasakivi, gen. Walden i prof. Woitoma.

2) Układ przyznaje Unji Sowieckiej cały półwysp Karelski wraz z Wyborgiem, całe wybrzeże jeziora Ładoga, półwysp Rybacki i pewną część Finlandji wschodniej.

3) Hangoo i należący doń obszar zostaje wydzielony Unji Sowieckiej na przeciąg 30 lat za kwotę 8 milionów

marek fińskich, celem wybudowania bazy marynarki wojennej.

4) Finlandja zobowiązuje się nie utrzymywać na swych wodach terytorjalnych na Atlantyku Północnym okrętów wojennych, łodzi podwodnych i sił lotniczych, za wyjątkiem małych okrętów straży przybrzeżnej.

5) Unja Sowiecka zobowiązuje się do wycofania swych wojsk z Petsamo.

6) Unja Sowiecka otrzymuje prawo wolnego tranzytu przez Petsamo do Norwegji i odwrotnie bez kontroli celnej.

7) W ciągu roku 1940 ma zostać wybu-

dowana linja kolejowa z Kandalksza do Kemijaervi.

8) Układ pokojowy ma zostać ratyfikowany w ciągu trzech dni. Dokumenty ratyfikacyjne mają być wymienione w Moskwie.

9) W dn. 13 marca o godz. 12 działania wojenne na froncie mają być zastanowione, w dn. 15 marca o godz. 10 wojska z obu stron mają się wycofać na nowe granice państw.

10) Pertraktacje co do zawarcia układu handlowego między Unją Sowiecką a Finlandją mają być natychmiast podjęte.

rozmiarów wojny światowej. Fakt, iż Szwecja czyniła wszystko, aby nie dopuścić do tego rodzaju wojny światowej, spowodował prasę zachodnią do wytoczenia poważnych oskarżeń pod adresem Szwecji, które to jednak oskarżenia przyjęto w Szwecji z całym spokojem. Główny powód leży w tem, że mocarstwa zachodnie uznały za pierwszy cel wojny zwalenie Niemiec, podczas gdy konflikt rosyjsko-fiński był traktowany jako sprawa zupełnie drugorzędna, a interwencja na Północy nie leżałaby w interesie państw skandynawskich.

Nikczemna gra Anglii.

Finlandja miała podzielić los Polski.

Po zawarciu układu pokojowego między Rosją Sowiecką a Finlandją będzie właściwem ponownie rozpatrzyć usiłowania angielsko-francuskie, podawane ostatnio przez prasę zachodnio-europejską, które zmierzały do podtrzymania działań wojennych na północy Europy, a nawet do dalszego ich rozciągnięcia na nowe tereny. Z usiłowań tych jasno wynika, że Finlandja miała podzielić los Polski.

Natychmiast po rozpoczęciu pertraktacji, tak ostrożny zwykle „Times” rozpoczął serię „dopisków”, których autorzy wypowiadali się za udzieleniem „czynnej” pomocy Finlandji. Co w rzeczywistości oznaczała „pomoc” mocarstw zachodnich dla Finlandji, powiedział wyraźnie „Serntator” w „Sunday Times”: Mocarstwa zachodnie przyjdą Finom z pomocą, wysyłając armaty i samoloty, a gdy Skandynawja okaże gotowość współpracowania z demokracjami, wówczas walka w Finlandji może się stać decydującą kampanją w obecnej wojnie, gdyż kontynuowanie wojny w Finlandji można będzie lepiej wykorzystać do uniemożliwienia Rosji dostarczenia celowej pomocy Niemcom przeciw angielskiej blokadzie.

W tym samym tonie pisze dziennik „Nineteenth Century”, który domaga się również inetrwencji mocarstw zachodnich. Jest bowiem jasnym, że demokracjom grozi druga wielka porażka i to nie tylko przez przegranie jednej bitwy, ale całej kampanji. Pierwszą wielką klęską było zdobycie Polski przez Niemcy, drugą, która obecnie jest największą groźbą, jest „rosyjskie podbiecie” Finlandji. Dlatego jest koniecznym, aby mocarstwa zachodnie tak długo, jak tylko to jest możliwym, wysyłały materiał wojenny przez Szwecję i same objęły stanowiska w Finlandji północnej. Do tego celu można użyć bardzo nielicznych oddziałów wojskowych, które jednak będą wystarczające, aby uniemożliwić koalicji niemiecko-rosyjskiej dostęp do północnego Atlantyku. Jeśli wraz z fińską armją utworzy się tego rodzaju północny sojusz, będzie można zagrozić prawemu skrzydłu niemieckiemu i dokonać rozbięcia niemieckich dróg łącznikowych na morzu Bałtykiem i w Szwecji.

Admirał sir Sydney Freemantle, który w zakresie problemów wojennych może być uznany za autorytet, wyjaśnił, wreszcie z cyniczną otwartością, że byłoby dla mocarstw zachodnich wielką korzyścią, gdyby norweskie i szwedzkie porty na Atlantyku zostały im oddane do dyspozycji, podobnie jak i szwedzkie pokłady rudy oraz zapasy drzewa. Wszystko to będzie można jednak uzyskać tylko w tym wypadku, jeśli wy-

Londyn całkiem wytracony z równowagi

Poważna porażka Anglii i Francji. — Pierwsze echa w prasie włoskiej.

Rzym, 13 marca. Zawarcie pokoju między Rosją a Finlandją jest uznane przez prasę rzymską za fakt konkretny, który zasługuje na podkreślenie, ale który równocześnie jest poważną klęską Francji i Anglii, gdyż państwa te usiłowały rozszerzyć wojnę na tereny północne.

W obietnicach dostarczenia „pomocy”, wyrażonych w ostatniej godzinie przez Chamberlaina i Daladiera, dzienniki widzą tylko puste gesty, przy pomocy których usiłuje się usprawiedliwić siebie samego przed własnym społeczeństwem.

„Popolo di Roma” pisze, że Francja i Anglja teraz, gdy pokój został zawarty, będą się widziały zmuszone do dostarczenia „dowodu”, że były gotowe do interwencji, aby pozornie obronić fińską niezależność. Obecnie nie pozostaje mocarstwom zachodnim nic innego, jak tylko podżęcać swoją prasę przeciwko neutralnym państwom skandynawskim, które wiedziały, co należy sądzić o obietnicach Francji i Anglii.

Prasa północno-włoska przyjęła z wielkim zadowoleniem wiadomość o zawarciu pokoju między Finlandją a Rosją. Wszystkie pisma są zgodne co do tego, że plutokracje, które w ostatniej godzinie wyteżyły wszystkie siły, aby nie dopuścić do zawarcia pokoju i do pogorszenia sytuacji, poniosły znowu wielką klęskę.

„Popolo di Roma” pisze, że wielkie demokracje przegrały jeszcze jedną grę. Pismo podkreśla deprymujące wrażenie, które zostało spowodowane w Londynie przez wiadomość o dojściu do porozumienia między Moskwą a Helsinkami. Dalej stwierdza się, że Finlandja nie mogła mieć najmniejszej nadziei na otrzymanie pomocy z Londynu.

„Corriere della Sera” podnosi przede wszystkim olbrzymie wrażenie, które wywołała ta wiadomość w Paryżu, gdzie powstała wielka fala niezadowolenia z powodu stałych niepowodzeń demokracji zachodnich. Londyn został całkowicie wytracony z równowagi. Tak zniknął aliantom tak upragniony teren wojny, na który chcieli wtargnąć, gdy postanowili unikać zaatakowania stalowych i betonowych murów „wału zachodniego”. Wszystkie projekty mocarstw zachodnich w odniesieniu do przerwania dostaw rudy ze Skandynawji do Niemiec, do po-

gorszenia sytuacji Rosji i do rozciągnięcia wojny morskiej na morze Bałtyckie zostały zniweczone.

Wielka klęska moralna mocarstw zachodnich.

Holandja podkreśla utratę prestiżu plutokracji.

Amsterdam, 13 marca. — Wiadomość o zawarciu pokoju między Rosją a Finlandją, która do Holandji dotarła późnym wieczorem we wtorek, została ogólnie uznana za wielką klęskę moralną Anglii i Francji, które skutkiem tego poniosą wielką stratę prestiżu zarówno w Skandynawji, jak i na Bałkanach.

„Nieuve Rotterdamsche Courant” pisze m. in. że fakt ten oznacza dla Niemiec w równej mierze duży sukces, jak dla alian-

tów, a przede wszystkim dla ich zamiarów, poważną klęskę.

Fiasko polityki Chamberlaina.

Prasa szwedzka o porozumieniu fińsko-rosyjskim.

Sztokholm, 13 marca. Cała prasa szwedzka przynosi w sensacyjnym ujęciu wiadomość o zawarciu pokoju między Finlandją a Rosją.

Dzienniki zgodnie wyjaśniają, że wprawdzie warunki pokojowe są dla Finlandji bardzo ciężkie, niemniej jednak Rosja uznała w całej rozciągłości niezależność Finlandji. „Stockholm Tidningen” pisze m. in.: „Pokój oznacza dyplomatyczną i moralną porażkę Anglii, uniemożliwienie polityki rozszerzenia wojny, normalizację niemiecko-rosyjskiego i niemiecko-fińskiego handlu a łącznie decyduje o ustaleniu się sytuacji na obszar morza Bałtyckiego”.

Wszystkie pisma donoszą, że zawarcie pokoju moskiewskiego wywołało w stolicach zachodnio-europejskich rozczarowanie i przygnębienie. W depeszy z Londynu „Stockholm Tidningen” pisze, że zaimprovizowana w poniedziałek scena w Izbie Gmin, mianowicie przyspieszona deklaracja Chamberlaina o udzieleniu pomocy Finlandji, grozi całkowitem fiaskiem polityce Chamberlaina.

Sensacyjne odkrycia prasy szwedzkiej

o metodach wojennych plutokracji.

„Angielsko-francuska interwencja na Północy nie leżałaby w interesie państw skandynawskich”.

Sztokholm, 13 marca. Podburzające do wojny działania plutokracji zachodnich w odniesieniu do konfliktu rosyjsko-fińskiego ustaliła prasa szwedzka, właśnie tuż w przededniu zawarcia pokoju między Rosją a Finlandją. Tak np. pisze „Aftonbladet”, że mocarstwa zachodnie miały wyraźny interes w kontynuowaniu konfliktu rosyjsko-fińskiego, gdyż w ten spo-

sób posładały możliwość rozszerzenia strasy wojennej.

„Nya Daglight Allehanda” zaznacza, że angielsko-francuskie obietnice pozostały bezowocne, ponieważ zamiary polityczne musiały zostać podporządkowane realnym możliwościom. Interwencja z tej strony doprowadziłaby tylko do tego, że miejscowy konflikt zostałby rozbudowany do

wie się wojną Rosji i Freemantle ostatecznie napomyka o tem, mówiąc, że Finlandji natychmiast należy przyśłać z pomocą.

W piśmie „Ordre“ pisze Emil Bure, że mocarstwa zachodnie nie powinny zadowolili się nieprowadzeniem wojny przez niektóre państwa i neutralnością innych, gdyż troska o niebezpieczeństwo grożące ze strony nieprzyjaciół, może im na dłuższy dystans zaszkodzić. Wkrótce potem wyjął już „Populaire“, że istnieją dobre podstawy do tego, iż Anglja, i Francja, jak tylko będą w posiadaniu formalnego życzenia Finlandji — załadują korpus ekspedycyjny i wyślą go w drogę, nie czekając na wyrażenie wyrażonej zgody ze strony Norwegji i Szwecji.

„Matin“ sądził, że nie powinno się zbyt nie troszczyć o to, czy przez tego rodzaju atak mocarstw zachodnich przeciw Rosji Sowieckiej, zaistnieje stan wojenny, czy nie. Mocarstwa zachodnie mają teraz do wyboru. Jeśli życzą sobie osłabienia bloku niemiecko-rosyjskiego na drodze przez Finlandję, to muszą dać Finlandji materialne podstawy do oporu.

W piśmie „Jonr“ Ferdynand Laurent, jeden z interpelantów w parlamencie w sprawie fińskiej, otwarcie zajmuje inny punkt widzenia, a mianowicie jest zdania, że mocarstwa zachodnie nie powinny czekać na wezwania Finlandji, aby rozpocząć wojnę przeciw Rosji Sowieckiej, gdyż front fiński jest przedłużeniem frontu zachodniego.

Podobne stanowisko zajmuje wreszcie „Oenvre“, który wyjaśnia, że Anglja i Francja muszą interwenjować także wówczas,

gdy Szwecja i Norwegja będą wzbraniały się przeciwko przemarszowi wojsk przez ich terytorja i, być może, zawezwą Niemcy na

pomoc. Obecnie chodzi o to, aby podjąć decyzję militarną i wziąć pod uwagę niebezpieczeństwo akcji.

Również Finlandja poznała się na Anglji

Daremnie czekała ona od trzech miesięcy na przyrzeczoną pomoc angielską. Projekty interwencyjne mocarstw zachodnich uważane są w Helsinkach jako przeszkadzanie w akcji porozumiewawczej.

(=) Helsinki, 13 marca. — W związku z kampanją prasową mocarstw zachodnich obecnie poznano się w krajach północnych, że niezwykle intensywna akcja interwencyjna, jaka prowadziła demokracje zachodnie toczy się całkowicie dookoła innych problemów, a więc nie dookoła jakiejś pomocy militarnej na rzecz Finlandji.

W kołach politycznych Finlandji stwierdza się bez obłonek, że stanowisko mocarstw zachodnich — jak to zresztą wynika z oświadczenia Chamberlaina w Izbie Gmin — było tego rodzaju, aby z Finlandji uczynić obiekt gry, natomiast na skutek stanowiska rządu angielskiego miał rząd fiński stanowczo odmówić tej pomocy. Jeżeli Anglja miała w ostatniej chwili poprosić o swą pomoc, to akcja byłaby uważana w Finlandji nie jako akcja pomocy, ale jako akcja szkodzenia ze strony mocarstw zachodnich. W Finlandji bowiem stwierdza się, że mocarstwa zachodnie miały przecież aż 3 miesiące czasu do okazania swej czynnej pomocy. Finlandja jednak nadaremno oczekiwała na przyśła-

nie posiłków, które im ustawicznie obiecywano, bez zamiaru dotrzymania tych przyrzeczeń.

Okrazenie Wyborga zostało już zakończone.

(=) Moskwa, 13 marca. — Według komunikatu wojennego leningradzkiego okręgu wojskowego z dnia 11 marca br., ukończyły oddziały sowieckie akcję okrazenia twierdzy i miasta Wyborga i zajęły już części miasta, położone na wschodzie i północy.

Na zachodniej części wybrzeża Zatoki Wyborskiej dokonany został wypadek. W rejonie stacji Loamela, leżącej na linii kolejowej Suojarvi-Serdobel miały miejsce potyczki oddziałów piechoty. Lotnictwo sowieckie w dalszym ciągu dokonywało nalotów nad fińskie obiekty wojskowe, przy czem szeregi ich zbombardowały, a również zestrzeliły pewną ilość fińskich aparatów lotniczych.

Ribbentropowi przedstawił posła węgierskiego barona Villanyi, z którym min. Ribbentrop rozmawiał przez dłuższy czas. Po przejściu przed frontem kompanji honorowej, minister v. Ribbentrop pożegnał się w sposób niezwykle serdeczny z ministrem Ciano, następnie z jego współpracownikami, innymi członkami rządu, jakoteż urzędnikami ambasady niemieckiej, przybyłymi w komplecie pod przewodnictwem ambasadora v. Mackensena. Przy dźwiękach hymnów narodowych niemieckiego i włoskiego opuścił pociąg dworzec kolejowy, bogato udekorowany. (p)

Komentarze Budapesztu do wizyty m. n. Ribbentropa w Rzymie.

(=) Budapeszt, 13 marca. Budapeszteńska wtorkowa prasa poranna poświęca wiele uwagi rzymskim rozmowom ministra spraw zagranicznych Niemiec v. Ribbentropa. Na marginesie głosów prasy włoskiej, prasa tutejsza podkreśla serdeczny ton rozmów i stwierdza, że oś Rzym—Berlin działa bez żadnych zmian. (p)

Stanowisko Niemiec i Włoch niezmiennione.

„Regime Fascista“ o wizycie Ribbentropa.

(=) Medjolan, 13 marca. — W związku z wizytą niemieckiego ministra spraw zagranicznych von Ribbentropa w Rzymie pismo „Regime Fascista“, że wzajemne stanowiska obu państw nie uległy zmianie. Zmieniła się natomiast sytuacja międzynarodowa wskutek dalszego trwania wojny, wywołanej przez plutokracje zachodnie na skutek podjudzeń i inspiracji żydowskich.

Mocarstwa plutokratyczne, które udowodniły, jak na dłoni, że nie są zdolne bez pomocy zbrojnej prowadzić wojnę starając się rozszerzyć ją w kierunku północnym i południowym, usiłując skłonić państwa neutralne do udziału w wojnie, celem ich powzięcia i w tym celu zastosowały niezmierznie skomplikowany system politycznych i gospodarczych wymuszań.

Ta jedyna w swoim rodzaju sytuacja trwa już 6 miesięcy. Przez ten czas Niemcy potrafiły się opancerzyć fortyfikacjami nie do zdobycia, natomiast państwa plutokratyczne ograniczyły się do trąbienia na cały świat projektów rozbicia narodu niemieckiego i nowego ukształtowania Europy, nie będąc w stanie uczynić ani jednego kroku naprzód.

Depesza gratulacyjna Hitlera do papieża Piusa XII.

(=) Berlin, 13 marca. Adolf Hitler wystosował do papieża Piusa XII depeszę z życzeniami z okazji rocznicy koronacji. (p)

Norwegja demaskuje wymysły Churchilla.

Korpus posiłkowy dla Finlandji wogóle nie istnieje!

(=) Oslo, 13 marca. — Znany ze swojego przywiązania do neutralności wobec Anglji organ „Norweskki dagbladet og sørlug“ wyraża w sposób niezwykle ostry przegląd poglądom, rozszerzającym ze strony angielskiej, jakoby Szwecja i Norwegja odmówiły prawa przemarszu przez swoje terytorja dla wojsk mocarstw zachodnich, przeznaczonych dla niesienia pomocy Finlandji.

Pismo norweskkie w sposób całkiem niedwuznaczny stwierdza, że w rzeczywistości żądanie prawa przemarszu wojsk wogóle nie było wysuwane. „Podstawą do rozpowiadamia w wszelkich tego rodzaju pogłoskach mogło być tylko to, że zarówno Anglly jak i Francuzi wogóle nie stworzyli korpusu posiłkowego dla Finlandji oraz, że t. zw. korpus posiłkowy wogóle nie został sformowany“.

Jak widać z powyższego sformułowania narządu organu neutralny wystawia namu Churchillowi świadectwo postępowania, które niemal zupełnie pokrywa się z postępowaniem hochsztaplera, operującego ciekawym bez pokrycia.

Blokada Niemiec spaliła na panewce.

Organ Herriota „Nouvellette“ żąda rozszerzenia blokady na państwa neutralne.

(=) Genewa, 13 marca. — Lionński dziennik „Nouvellette“, zblizony do prezydenta parlamentu Herriota stwierdza w poniedziałkowym wydaniu wieczornem bezskuteczność blokady antyniemieckiej. Dziennik wskazuje na to, że Niemcy, dzięki swoim nieprzerwanym stosunkom gospodarczym z europejskimi krajami neutralnymi, mogą wielokrotnie nadrobić straty, wyrządzone im przez blokadę.

„Nouvellette“ zupełnie poważnie domaga się rozszerzenia blokady na kraje neutralne, które prowadzą handel z Niemcami, ponieważ udowodniono już, że nawet zamorskie surowce drogą przez państwa neutralne, potrafią znaleźć dostęp do Niemiec. Najważniejszym zadaniem rządu francuskiego jest niezwłocznie przystąpić do rozszerzenia blokady w tym kierunku.

Funt szterling na równi pochyłej.

Nieustanny spadek kursu na wszystkich rynkach dewizowych. Świat stracił zaufanie do waluty angielskiej.

(=) Amsterdam, 13 marca. — Funt angielski na międzynarodowych rynkach dewizowych znalazł się w ostatnim czasie ponownie na równi pochyłej. Głód dewizowy w Anglji przybrał znowu tak znaczną rozmiar, że Londyn nie był w stanie utrzymać dłużej kursu funta na dotychczasowym poziomie.

Najbardziej znamiennym pod tym względem jest

rozwój sytuacji na nowojorskim rynku dewizowym,

zwłaszcza, że dolar coraz wyraźniej staje się panującą walutą światową. Podczas gdy w ciągu lutego kurs funta w Nowym Jorku kształtował się w granicach pomiędzy 3.99 a 3.92 7/8, to w ciągu pierwszych dni marca spadł na 3.84 1/2.

Na pozostałych rynkach o międzynarodowym znaczeniu sytuacja rozwija się podobnie. I tak, w Amsterdamie osłabienie kursu funta kształtuje się z 7.41 1/2 z końca lutego na 7.24 1/2, a w Zurychu z 17.59 1/2 na 17.18 w ostatnich dniach.

Zniżka ta postępuje obecnie wprawdzie nieco powolniej niż za czasów spadku kursu funta na początku wojny, natomiast jest ona

tem psynlejzja i trwalsza.

Jest ona tem bardziej znamienna, że Anglja wyteża wszystkie siły w tym kierunku, aby powstrzymać stały spadek kursu funta przy pomocy techniczno-walutowych zarządzeń, których ewentualności nigdy w Anglji nie brano pod uwagę.

Z końcem ubiegłego roku Bank Anglji zażądał od angielskich importerów, aby należności za przywożone towary fakturali wyłącznie w funtach, tj. aby odmawiali zapłaty w obcych dewizach. Anglja miała więc jeszcze wówczas ambicje ustąpienia funta jako waluty wymiennej zagranicą. Chciano zmusić kontrahentów handlowych do przyjmowania zapłaty w funtach według kursu ustalonego urzędowo przez czynniki angielskie.

Usiłowania te spotkały na nieczem.

Anglja, chcąc utrzymać swoje zakupy materiałów wojennych zmuszona jest płacić dewizami.

Ostatnio wydane rozporządzenie posta-

nowia lakonicznie, że pewne rodzaje towarów mogą być wywożone z Anglji tylko w zamian za obce dewizy, jak dolary, guldeny, franki szwajcarskie itd. Głód dewi-

zowy jest więc tak wielki, że Londyn musi szukać ratunku w obcych dewizach. Rynek niemiecki zareagował na to w ten sposób, że posiadacze angielskich funtów, którzy sami Anglcy nie chcą przyjmować za towary dostarczane przez siebie, tracą zaufanie do waluty angielskiej i chętnie pozbywają się jej nawet po niższym kursie.

Nie pozwolimy na to,

by Skandynawja stała się terenem wojny. Plutokratyczne plany rozszerzenia teatru wojennego spotkały się z odmową Szwecji.

(=) Sztokholm, 13 marca. — Na temat obecnego położenia fińsko-sowieckiego oświadcza „Svenska Dagbladet“ w sposób następujący: „Musimy mocarstwom zachodnim dać do zrozumienia, że zabieranie głosu i mieszanie się do spraw wewnętr-

nych nie będzie w Szwecji i Norwegji eierplane. Nie chcemy by Finlandja i Skandynawja zostały zamienione na teren wojenne mocarstw zachodnich. Jak również nie mamy zaufania do ich obywateli i możliwości w tym stopniu, abyśmy się nie dali odstraszyć przykładem Polski“.

Wymowne oświecenie sprawy

przez paryski „Journal de Debats“.

Finlandja nie jest odrębnym problemem. — Jak rozumie Paryż opiekę nad małymi państwami.

Bruxela, 13 marca. Mocarstwa zachodnie, jak to utrzymuje się z otwartym czołem stale w Paryżu i Londynie, prowadzą wojnę jedynie w bezinteresowny sposób wyłącznie celem „obrony małych narodów“.

Jak dalece „szlachetnym“ i „bezinteresownym“ jest stanowisko właśnie Francji i Anglji w odniesieniu do Finlandji, dowodzi tego z wymowną otwartością następujące przedstawienie sprawy przez paryski dziennik „Journal de Debats“, które ukazało się tuż przed podpisaniem układu pokojowego między Rosją a Finlandją.

„Nie należy traktować sprawy fińskiej, ja-

ko oderwanego problemu. Jest ona ściśle związana z wojną przeciwko Niemcom. Ograniczenie tej wojny do kilkuset kilometrów frontu zachodniego oznaczałoby odebranie mocarstwom zachodnim olbrzymich możliwości strategicznych w prowadzeniu wojny. W istocie rzecz o to, co wydarzyło się w Europie północnej pozostaje ściśle związane z prowadzeniem wojny. Jeśli nie uświadomimy sobie tego, to możemy być narażeni na ponoszenie wielkich klęsk bez staczenia bitew i na stracenie sposobności, które być może nigdy już nie powrócą“.

Min. v. Ribbentrop odjechał z Rzymu.

Serdeczne pożegnanie przez hr. Ciano. — Żwiolowa demonstracja zbratania niemiecko-włoskiego.

(=) Rzym, 13 marca. Minister spraw zagranicznych Niemiec, v. Ribbentrop, opuścił stolicę Włoch wraz ze swym otoczeniem w poniedziałek wieczór o godz. 21.40. Celem pożegnania gościa niemieckiego przybyli na dworzec kolejowy: minister spraw zagranicznych hr. Ciano, sekretarz partii minister Muti, minister oświaty ludowej Pavolini, minister wychowania

Bottai wraz z licznym sztabem urzędników włoskiego ministerstwa spraw zagranicznych, dalej wyżsi oficerowie armji i milicji, prefekci, gubernator Rzymu oraz liczni przedstawiciele partji i władz państwowych.

Natychmiast po przybyciu na dworzec, włoski minister spraw zagranicznych skierował się do sztabu, aby ministrowi v.

„Obecna wojna jest wojną trzyprocentową“

Cyniczne wyznanie plutokratów.

(=) Amsterdam, 13 marca. — Z okazji rozpisania nowej pożyczki wojennej w Anglji „Daily Express“ ogłosił artykuł pod olbrzymim tytułem: „Obecna wojna jest wojną trzyprocentową“. Dziennik w artykule tym zali się, iż obecna wojna o wiele gorzej oprocentowuje się niż wojna światowa, która przecież była przynajmniej wojną pięcioprocentową!

Chyba trudno wyraźniej powiedzieć co oznacza wojna dla brytyjskiej plutokracji: — nic więcej jak tylko interes procentowy! Niewątpliwie cały świat przyjmie z zadowoleniem stwierdzenie, że obecna wojna zdradza tendencje do znacznie gorszego rentowania się dla angielskich kapitalistów, niż wojna „rozpisana“ przez nich przed 23 laty. Nie ulega wątpliwości, że ostateczny bilans nie napędzi do kieszeni plutokratów ani jednego procentu!

Idealny teren do kolonizacji.

W krainie 14 wulkanów.

Sarny spotyka się na każdym kroku. — Jeziora są przepelnione najróżnorodniejszą rybą.

Charbin, w marcu.

Naukowa ekspedycja charbińskiego oddziału naukowo-badawczego Instytutu „Da-Lu” zaznajomiła świat z nieznanym prawie dotychczas zakątkiem Mandżurji, okolicami Udalandzi.

Materiały ekspedycji, która zwiedziła i badała ten zakątek w lecie 1937 roku, dają możliwość poznać ten ciekawy ze wszelkich miar nie tylko dla uczzonego przyrodnika i geografa, lecz i zwykłego turysty, okolice zupełnie prawie nieznaną dla Europy Mandżurji.

Okolice wulkanicznej grupy Udalandzi leżą w basenie rzeki Nemer, w 18 kilometrach na północ od miasta Dedu Chejlundziańskiej prowincji. Miejscowość ta leży w centralnej części północnej Mandżurji i zalega połać kraju pomiędzy 126° 7' wschodniej długości i 48° 43' północnej szerokości. Na tej niewielkiej stosunkowo przestrzeni znajduje się 14 wulkanów.

Daurowie zamieszkujący te okolice przed przyścieleniem kolonistów Chińczyków nadali im, ze względu na wielką ilość wulkanów, nazwę „Choldongen” (mieszkanie pioruna). Nazwa „Udalandzi” pochodzenia znacznie późniejszego i nadana została przez kolonistów Chińczyków.

Już samo zgrupowanie na tak niewielkiej przestrzeni lekko falistego stepu 14 wulkanów jest bardzo rzadkim fenomenem i niewątpliwie jest jedynym w swym rodzaju. Okresy powstawania wulkanów są różne: są między nimi bardzo dawno wygasłe i są stosunkowo niedawnego pochodzenia (1720 roku).

Najwyższy z wulkanów „Giereszusz” jest bezwzględnie pochodzenia najdawniejszego.

Zastygłą lawę pokrywa stary las i bogata roślinność.

W kraterze wulkanu znajduje się jezioro, porastające mehem i wodorostami. Zbocza wulkanu pokryte są gęstym lasem liściastym (klon, dąb, lipa, brzoza).

Na szczególniejszą uwagę zasługuje fakt, że wszystkie 14 wulkanów są do siebie niepodobne i każdy z nich ma swe indywidualności. Najniższym wulkanem jest „Ar-czen” (357 m). Jednakże nie bacząc na swą nieznacznie wysokość, należy do najpiękniejszych z grupy 14 wulkanów. Zbocza wulkanu pokrywa bardzo gęsty las, krater porośnięty bogatą roślinnością. Niezwykle piękny widok wulkanu zwrócił na siebie uwagę buddyjskich mnichów, którzy u podnóżu wulkanu zbudowali klasztor, we wnętrzu zaś krateru wzniesili 5 oddzielnych świątyń nie tylko dla wyznawców Buddy, lecz i dla daoistów i wyznawców Konfucjusza. Od klasztoru do wyżej wspomnianych 5 świątyń mnisi przeprowadzili drogę dla pielgrzymów, wijącą się wśród zaroi i spiętrzonych skał. Zaiście idealniejszego miejsca dla klasztoru, przeznaczonego dla rozmyślań wynaleźć nie sposób. W pobliżu klasztoru u podnóżu wulkanu **blisko źródło z doskonałą wodą, uważaną przez mieszkańców za leczniczą.**

Wulkan „Niuku” zwraca uwagę swymi 4 kraterami.

W centralnej części krainy 14 wulkanów znajduje się 5 jezior, powstałych w czasie ostatniego trzęsienia ziemi (1720 rok). Lawa wulkanu przegrodziła rzeczulkę, tworząc 5 jezior, połączonych między sobą. Największe z jezior zajmuje powierzchnię 8,4 kw. km., głębina sięga do 8 metrów. Woda w jeziorach przezroczysta i smaczna. Jeziora są **wprost przepelnione najróżnorodniejszą rybą:** karaś, karp, som,

mandżurski okoń, szczupak, oraz niektóre gatunki specjalnie mandżurskie.

Okazy karasia 4—5 funtowe i metrowe szczupaki nie należą do rzadkości.

Szuwary jezior dają schronisko niezliczonym stadom ptactwa przelotnego: gęsi, kaczki, przepiękne w swym upierzeniu japońskie żórawie. Masy bażantów i drof gnieździły się w stepie tej krainy.

Lasy ogniś roily się od wielu gatunków zwierza. Dzisiaj niestety niektóre z nich wyginęły zupełnie, wybite przez myśliwych dańców. Jednakże niektóre gatunki przepelniają lasy: sarny spotyka się na każdym kroku, lis, borsuk i tchórz znajdują się w pokaźnej liczbie, spotyka się także i wilka, lecz dziwnym jest, iż zajęcia niema zupełnie. **W kolosalnej ilości znajduje się wiewiórka, nie zamieszkująca**

drzewnych dziupli, lecz budująca gniazda na drzewach.

Wzgórza pokrywa wspaniała kobierce stepowych miodonośnych kwiatów. Gleba czarnoziem z nadzwyczajną wprost urodzajnością.

Kraina 14 wulkanów, jak widać z krótkiego opisu, przedstawia sobą naprawdę nadzwyczaj ciekawą nie tylko dla badacza, lecz i dla turysty krainę. Dla myśliwego to raj prawdziwy. **Kraina ta jest idealnym kolonizacyjnym terenem, obecnie bardzo słabo zamieszkałym przez daurów.**

Niezwykle barwnym jest ustne podanie wśród daurów, dotyczące ostatniego trzęsienia ziemi, mającego miejsce w 1720 roku. Załączamy go w dokładnym tłumaczeniu z daurskiego języka.

„Wiele lat temu, krainę, zamieszkałą obecnie przez daurów, nagle nawiedziły gwałtowne burze i straszne ulewę, trwające bez przerwy 9 dni i 9 nocy. W czasie owych burz i nawałnic na ziemię padały

z niebios nie tylko pioruny, oślepiające ludzi, lecz także z ziemi wybuchały olbrzymie słupy ognia. Zdawało się, że na spotkanie gromów niebieskich z ziemi **wybuchały straszliwe słupy ogniste;** olbrzymie bryły skalne wysoko nad ziemią zderzały się ze sobą i rozlatywały się na drobne odłamki, deszczem spadające na ziemię i zabijając wszystko co żywe co było na powierzchni. Bryły owe rozplywały się i spadając na ziemię tworzyły olbrzymie ogniste rzeki, rozlewające się na wszystkie strony. Z nieba chwilami padał deszcz, chwilami sypały się odłamki skalne i drobne kamienie, chwilami sypał się piasek i ślały się tumany dymu. Wszystko to razem tworzyło na tyle potężną i gęstą zasłonę, że

w ciągu 9 dni i nocy nie było widać nie tylko słońca i gwiazd, lecz nie było widać nieba, ani okolic, ani domów, ani drzew,

Wszystko, co tylko żyło, rozbiegało się. Gdy po 9 dniach i nocach tej strasznej grozy uspokoiło się, niebiosa przejaśniły się i pokazało się słońce, oczom przedstawił się dziwny widok: na miejscu, gdzie szalał straszny żywioł i ogień niebieski, ujrano 12 gór, świecących ogniem jak gdyby rozżarzone olbrzymie piece. Domośtwa mieszkańców nie było i śladu, stada zginęły w ogniu, lub zostały zabite odłamkami.

Powoli wszystko zaczęło powracać do stanu normalnego, lecz od tego czasu słychać podziemny huk, szczególnie letniemi nocami. Zdaje się, że to olbrzymia arba jedzie po kamienistej drodze, a w olbrzymiej świątyni mnisi modlą się z towarzyszeniem potężnych bębnow. 2—3 razy do roku zdarzają się trzęsienia ziemi na tyle silne, że fanzy kołyszą się, a wszystko w nich drży i brzęczy.

Bardzo często zimą i latem nad wulkanem „Nadug-Choldonger”

pojawia się na niebiosach sylwetka wielkiego miasta z wieżycami, basztami i wrotami.

Arby, zaprzężone mułami wyjeżdżają z wrót. Czasami widać nad wulkanem tłumy ludzi, konie, domy, lasy i góry. Te widma zjawiają się w pogodne dni. Kto widzi je po raz pierwszy, ogarnia go jakaś trwoga i lek. Czasami wydaje się, że obydwa garby wulkanu to łączą się, to rozchodzą, to znowu wulkan niepomniernie rośnie ku niebiosom.

Wszyscy są pewni, że góry te są schroniskiem podziemnych duchów gromu i pioruna. Duchy te od czasu do czasu powstają przeciwko duchom niebios, wyrzucając grad kamieni, grom, pioruny i ogień”.

E. Zdoński.

Pejzaż zimowy z Mandżurji.

Ze świata wynalazków.

Sztuczna rogówka.

Już od kilku lat obiegają prasę światową wiadomości o coraz to nowych wynalazkach, mających na celu uleczenie ślepoty przy pomocy sztucznych rogówek. Dotychczas jednak nie miało się w tej dziedzinie żadnych pewnych danych, a dopiero ostatnio znany okulista niemiecki dr. Schieck z Würzburga doszedł do rozwiązania tego zagadnienia.

W dwóch tylko miejscach skóra ludzka jest przezroczysta — a są nimi rogówki oczu, przez które przenika promień światła do wnętrza oka i tworzy obraz na tęczówce. Gdy rogówka zostaje zraniona i potem zabliźnia się powstaje blizna, utrudniająca normalne funkcjonowanie oka. Gdyby można było tę bliznę zakrywającą źrenicę zastąpić jakąś sztucznie przytą materiałą, zagadnienie to byłoby rozwiązane. Zajmował się tem zagadnieniem 100 lat temu znany lekarz niemiecki dr. Dieffenbach, starając się użyć w tym kierunku małej szybki szklanej lub z kryształu górskiego, wprawiając ją w otwór rogówki. Okazało się jednak, że próby te nie dały rezultatu.

Dopiero teraz udało się prof. Schieck z Wuerzburga zastąpić zdefektowaną rogówkę nową. Próby swoje rozpoczął prof. Schieck przeszczepiając rogówkę zwierząt na oczy

innych zwierząt. Po pewnym jednak czasie rogówka ta mętniała i zwierzęta traciły wzrok, a to z tego powodu, że ciała istot żyjących przyswajają sobie transplantowane części z innych istot z wielką trudnością, a pokrywają się one naczyniami krwionośnymi, które właśnie utrudniają funkcję oka. Przy przeszczepianiu rogówek wśród zwierząt jednego gatunku, rezultaty były lepsze. Okazało się więc, że trzeba te przeszczepienia nskutecznić jedynie w zakresie jednego gatunku, co nie było — jeżeli chodzi o ludzi — zbyt pocieszające. Skąd bowiem można było wystarać się o rogówki ludzkie, skoro wyjęcie jej z oka powoduje jego zniszczenie. Chyba z nieboszczyków, o ile oni do śmierci posiadali zdrową rogówkę.

Takie było też rozumowanie prof. Schiecka, który rogówki nieboszczyków przechowywał na lodzie, a następnie przeszczepiał je na oko osób ociemniałych. Najlepiej udawały się te operacje wtedy, gdy tylko część rogówki była zaatakowana.

Jakkolwiek prób przeszczepienia rogówki było jeszcze niewiele, to jednak można z nich sądzić o skuteczności tej ciekawej operacji.

uacją do kart odznaczało się kilku członków rodziny Gurowskich, wkońcu najsławniejszym karcjarzem był smutnej pamięci Adam Łodzia-Poniński, który duży swój majątek pozostawił na zielonym stoliku i umarł wkońcu, jak niesie tradycja na Pradze pod Warszawą w karczmie.

Ale poza „faraonem” istniały oczywiście liczne inne gry karciane, które cieszyły się wielkim powodzeniem. Do takich należał lancknecht, Kwindeez (z włoskiego quindécimo), Trysetka (z francuskiego trois-sept), Onsedmi (z francuskiego onze-et-demi, gleyrius (z hiszpańskiego guerilla), tarok i wiele innych.

Karty weszły tak w życie ludzi, że poprostu stały się rzeczą niezbędną. Stąd też bardzo liczne przysłowia, odnoszące się do tej przykrej namiętności ludzkiej, a np.: „z głupim w karty z mądrym w żarty”, albo „przy kartach nie pytaj, w oczach sąsiada czytaj”, „trzy tuzy pewna wygrana”, „niezbędny jak król żółedny”, „mniej do nauki, raczej do karcianej sztuki”, „kto grywa w karty, ten ma leć obdarty” i t. d. Powstawały też na ten temat różne piosenki i wiersze. Np. mówiono o ludziach, stroniących od kart „kto nie lubi dziewczynek, piosnki, młodu, kart, sensat w salonie, nudziarz w polu, mało wart”. Znana była również taka piosenka: „Gdybyś dziewczę była czerwienią damą, nie chodzilibyś po polu sama, otęczałyby cię dzwony królc, a z walctem i z tuzem gwarzyłabyś czule”.

Wobec wielkiego zapotrzebowania kart powstaje w Poznaniu w roku 1549 pierwsza fabryka kart, założona przez Gdajszczanina Michała Eldstera. Fabryka ta stała nad Wartą za kościołem Bożego Ciała. Za Stanisława Augusta wprowadzono w Polsce opłaty stempłowe od kart, jak zresztą są one znane dziś w całym świecie. Później dopiero stają się popularne kasyna gry, które świecą swoje triumfy przedewszystkiem w Homburg vor der Höhe, następnie w Baden-Baden, a dopiero później w Monte Carlo i Sopotach. Kasyno gry w Monte Carlo założone zostało przez znaną rodzinę finansjery żydowskiej Blanc, która w dalszym ciągu dzierżawi kasyno od „państwa” Monaco.

XZ.

Tam, gdzie decyduje dama kierowa...

Dzisiaj, w dwudziestym wieku nie mamy wyobrażenia o karcjarstwie, jakie panowało w XVIII i poprzednich wiekach, bo kto dzisiaj jest karcjarzem, stanowi dosyć rzadki wyjątek, i nie może być brany za regułę. Inaczej przedstawiały się sprawy w Europie w XVIII wieku, kiedy wszechwładnie panował „faraon”. Była to gra, która pochłonęła olbrzymie fortuny, a jak wspomina o tem w swoich pamiętnikach książę de Saint Simon, dwór wersalski był poprostu jedną wielką spelunką karcianą. Król Ludwik XIV, jak również jego wnuk Ludwik XV chętnie grywali w karty, a dworzanie chcąc dogodzić ich zamiłowa-

niom grali bardzo wysoko, pozostawiając nieraz na zielonym stoliku swoje zamki, klejnoty, a nieraz ratując się lichwiarskimi pożyczkami.

Z modą francuską, zaprowadzoną przez dwóch Augustów II i III, a również przez Stanisława Augusta Poniatowskiego, zawitał do Polski również „faraon” hazardowa gra, która u nas prędko zyskała popularność. W owych czasach żyło też wielu ludzi, którzy — utrzymywali się z kart! Słynnym takim karcjarzem i wogóle awanturnikiem na wielką skalę był Ignacy Chadźkiewicz, znany zresztą w całej Europie, następnie dną lakil-

Szaman mandżurski.

MYŚLI.

Przebaczamy często tym, którzy nas nudzą — ale nigdy tym, których sami nudzimy.”

Z dnia na dzień

Zydz przy uczelnej pracy. Dokuczliwe zimno, jakie panowało przez szereg ostatnich miesięcy, zdaje się ustąpiło już nieodwołalnie pod wpływem ciepłych podmuchów wiosennych. Termometr i wody na rzekach idą w górę, a równocześnie masy śniegu przybierają barwę brudno-szara i nikną w oczach. Ulice, jeszcze do ostatnich dni gładkie jak lustro, i trudne do przebycia z powodu wysokich zasp śnieżnych, wyglądają obecnie jak jedno bagnisko. Pod wpływem ciepłego wiatru przedstawiają one mało rozweselający obraz krzyżujących się w różnych kierunkach kałuż i potoczków brudnej wody.

Szybko topniejące masy śnieżne spowodowały konieczność zmobilizowania wzmocnionych kolumn roboczych, aby w możliwie jak najkrótszym czasie doprowadzić ulice do stanu używalności, jako ważnych arterii komunikacyjnych dla potrzeb handlu i komunikacji.

Władze niemieckie, w porozumieniu z odnośnymi czynnikami polskimi, zmobilizowały też liczne kolumny, które pracują obecnie nad oczyszczeniem i uwolnieniem od resztek zimy ulic i uliczek. Obraz miasta przedstawia przytem dla Polaków zupełnie niecodzienny widok. Po raz pierwszy do tych robót użyto żydów.

Dotychczas ani na lekarstwo nie można było znaleźć żyda przy takiej pracy, przy której trzeba się porządnie zmęczyć i spocić. Znalizmy go dotychczas jako kupca, jako adwokata lub lekarza, jako urzędnika bankowego lub członka rady nadzorczej, ale nigdy jako robotnika. Do pracy, przy której trzeba sobie było zawałać ręce i przy której pot zraszał grzbiet, nadawał się tylko Polak, ponieważ żyd czuł się w Polsce jako pan, którego należało obsłużyć.

Dziś zaszła radykalna zmiana w tej sytuacji. Dziś wszyscy ci wygodni panowie zostali zorganizowani w kolumny robocze i prowadzi się ich tam, gdzie wprawdzie nie targuje się, ani nie robi się interesów, ale gdzie wykonuje się pracę pożyteczną dla ogółu społecznego.

Twarze tych synów „wybranego narodu” zdradzają, że tego rodzaju praca bynajmniej nie przypada im do gustu, poznają także bez najmniejszych wątpliwości, że nie mają oni najmniejszego pojęcia jak się zabrać do takiej pracy. Trzeba im pokazywać najprostsze chwytaki, a organy kontrolujące muszą ich bezustannie napędzać do pracy, gdyż inaczej paury wycozytkowe tych „robotników” przekroczyłyby znacznie czas wyznaczony im pracy.

Publiczność polska z zadowoleniem przygląda się tej zmianie sytuacji. Musiał nareszcie przyjść czas, kiedy te pasorzyty, żyjące dotychczas tylko z oszukiwania pracujących warstw ludowych, zostały zmuszone do wzięcia w ręce łopaty i kilofa i uprzątania tych ulic, przez które dotychczas przechadzali się jako panowie. Żyła między nimi już oddawna obawa, że kiedyś nadejdzie przecież dzień, w którym zostanie przejrzana ich prawdziwa natura. Pragnęli oni pozostać na zawsze panami w kraju i bogacić się w nieskończoność kosztem cudzej pracy. Dlatego też właśnie oni walnie podburzali do wojny. Ale tym razem wszelkie ich spekulacje gruntownie zawiodły. Nadejście tegorocznej wiosny całkiem inaczej przedstawiali sobie „rycerze białej opaski z gwiazdą Dawida”, niż to w rzeczywistości ma miejsce.

„Italia nie jest państwem niezainteresowanym w wojnie”

Komentarze prasy włoskiej do wizyty min Ribbentropa. Flasko niewczesnych nadziei państw plutokratycznych.

(-) Rzym, 13 marca. — Wizyta ministra spraw zagranicznych Niemiec w Rzymie i rozmowy, utrzymywane w serdecznym tonie, odbyte przez niego z Mussolinim i włoskim ministrem spraw zagranicznych stanowią główny temat wtorkowej rzymskiej prasy porannej.

Dzienniki tutejsze już w nagłówkach podkreślają, że „badanie sytuacji międzynarodowej odbyło się w duchu i w ramach traktatu sojuszniczego”.

„Messagero” podnosi, że rozmowy włosko-niemieckie należały do rzędu normalnych kontaktów niemiecko-włoskich i przyczyniły się do wzmocnienia przyjaźni i współpracy pomiędzy Italią i Niemcami, opartych zasadniczo na traktacie sojuszniczym i następujących potem umowach. Te, że Italia nie wystąpiła czynnie do wojny nie należy identyfikować z neutralnością, ponieważ Italia nie separuje się od biegu codziennych wydarzeń historycznych, ale przeciwnie bierze w nich jak najżywszy udział w celu ochrony swoich ideałów i swoich życiowych interesów oraz swej wagi w Europie.

Waga pozycji Italii nie da się wykluczyć z ram Europy, która musi uczynić wysiłek, celem dopuszczenia do głosu sprawiedliwości i słuszności, które to elementy są jedynie w stanie zagwarantować trwałą i prawdziwą pokój. Serdeczność, w jakiej odbyły się rozmowy rzymskie powinna przekonać ministra spraw zagranicznych Niemiec, który jest zawsze pożądanym gościem w Italii, czego dowodem były niustanne serdeczne manifestacje ludności — iż przyjaźń Włoch jest mocna i niezłomna.

Zwizyły, ale bezwzględnie odwierciedlający doniosłość spotkania rzymskiego komunikat urzędowy o wizycie ministra spraw zagranicznych Niemiec w stolicy Italii stanowi przedmiot obszernych komentarzy także prasy północno-włoskiej.

Rozmowy rzymskie — pisze m. in. „Corriere della Sera” — zakończyły się ogłoszeniem

szeregiem komunikatu, który w prostych ale nie pozostawiających żadnych wątpliwości słowach, potwierdza to, czego się należało spodziewać, mianowicie spokojne kontynuowanie polityki, opartej na wzajemnym zaufaniu i zrozumieniu obopólnych interesów. Odmiennie zachowanie się Italii i Niemiec, nie polegające bynajmniej na różnicach zapatrywań, pozwala jednak na rozeznanie uzgodnionej akcji, zmierzającej do jednakowych celów.

Charakter mocarstwa nie biorącego udziału w wojnie nie oznacza bynajmniej braku zainteresowania Italii wojną, jaką prowadzą Niemcy, podobnie jak i wojna, narzucona Niemcom nie wykracza poza ramy możliwości, przewidzianych sojuszem. Jest zatem prawdopodobne, że podróż Ribbentropa do Rzymu pociągnie za sobą dalsze i daleko sięgające następstwa.

„Popolo d'Italia” wskazuje na fakt, że wszystkie ważne zagadnienia sytuacji międzynarodowej zostały poddane gruntownemu badaniu. Serdeczność, jaka charakteryzowała rozmowy w Palazzo Venezia potwierdza absolutną trwałość polityki sojuszu, ustalonej traktatem sojuszniczym między obu państwami.

Wychodząca w Turynie „Gazeta del Popolo” pisze, że serdeczny charakter stosunków między Niemcami i Italią opiera się na przyjaźni i współpracy obu narodów i ich wodzów, które już przy tak wielu sposobnościach udowodniły swą moc, cwoćność i wysoką wartość historyczną. W porównaniu z krótkimi, ale jeszcze lepiej dzięki temu zrozumiałymi zdaniem komunikatu oficjalnego, pewne daremne i niewczesne nadzieje i pogłoski, roznowszeczniane zagranicą uderzają w próżnię.

„Stampa” podkreśla, że wszelkie fantazje, polegające na sensacjach, roznowszeczniane w prasie zagranicznej na temat podróży ministra spraw zagranicznych Niemiec spally na panewce. Natomiast otwartą i serdeczną współpracę między Niemcami i Włochami cechuje ścisła lojalność. (p.)

Zestrzelenie francuskiego samolotu.

Niemiecki komunikat wojenny.

(-) Berlin, 13 marca. Naczelne dowództwo armii niemieckiej komunikuje: Na froncie zachodnim nie było żadnych ważniejszych wydarzeń. Niemieckie samoloty odbywały loty wywiadowcze nad zachodnią Francją. Jeden francuski samolot typu „Petee 63” został zestrzelony przez niemiecką artylerię przeciwlotniczą. (p.)

Jugosłowiańscy marynarze nie chcą wyjeżdżać ku wybrzeżu śmierci.

(-) Białogród, 13 marca. — Według doniesienia z Zagrzebia, jugosłowiański parowiec „Preradowicz”, który w drodze z Buenos Aires stanął na kotwicy w porcie antwerpskim, został obecnie sprzedany przez Jugosłowiański Lloyd pewnemu brytyjskiemu towarzystwu armatorskiemu. Załoga parowca jugosłowiańskiego złożona z 36 osób, mającego pojemność 9.000 ton, przybyła już do Zagrzebia. Marynarze ci odmówili wstąpienia do służby brytyjskiej z obawy przed koniecznością pełnienia służby na wybrzeżu śmierci.

Znowu zatoniły dwa okręty.

(-) Amsterdam, 13 marca. Szkoeci parowiec „Clan Stuart” pojemności 5.760 ton „zderzył się” w poniedziałek — według nowej wersji angielskiej w kanale La Manche z drugim okrętem i zatonał. Załoga w liczbie 75 ludzi została wyratowana.

U południowego wybrzeża Anglii grecki parowiec „Hiritos” poj. 3.854 ton — według doniesienia z Londynu — wjechał na minę i zatonał. (p.)

Pierwszy lot sow. samolotu komunikacyjnego na linii Moskwa—Sofja.

(-) Moskwa, 13 marca. Na nowoutworzonej linii lotniczej Moskwa—Sofja odbył się we wtorek start pierwszego sowieckiego samolotu do lotu próbnego. Samolot odbył drogę z Moskwy do Chersonu nad morzem Czarnym w ciągu 4 i pół godzin i jutro będzie kontynuował lot przez Warnę i Burgas do Sofji.

Islandja przbawiona poczty ze Skandynawji.

Następstwa szklanek angielskich.

(-) Oslo, 13 marca. Według doniesienia norweskiej agencji telegraficznej, Islandja na skutek brytyjskiej cenzury pocztowej od 2 lutego nie otrzymuje żadnej poczty z krajów skandynawskich. (p.)

Znowu wypadek rabunku poczty na Bermudach.

Ala to już nie będzie dłużej cierpiana...

(-) Nowy Jork, 13 marca. Jak donoszą z miejscowości Hamilton, dopuścili się Anglij ponownie rabunku przesyłek pocztowych ze samolotów amerykańskich, zatrzymujących się na Bermudach i przy tej okazji zabrał 24 worki, zawierające pocztę o wadze 900 funtów. (p.)

Pokój i odbudowa.

Deklaracja Wang-Czing-Weja w sprawie programu przyszłego narodowego rządu chińskiego.

(-) Szanghaj, 13 marca. W związku ze zbliżającym się zwołaniem centralno-politycznej rady do Nankinu, Wang-Czing-Wej przy sposobności 15 rocznicy śmierci Sun-Jat-Sena nakreślił program przyszłego rządu narodowego.

Nawiązując do oświadczenia Sun-Jat-Sena, iż żywotne siły w Chinach i w Japonii powinny się zjednoczyć w ruchu niepodległościowym ludów azjatyckich, Wang-Czing-Wej podkreślił, iż rząd narodowy, który w najbliższym czasie ma powstać pod jego kierownictwem pragnie żyć w dobrych sąsiedzkich stosunkach i w gospodarczej współpracy z Japonią, nie dążącą bynajmniej do ujarznienia Chin.

W dziedzinie wewnętrzno-politycznej no-

wy konstytucyjny rząd, który ma powstać w najbliższym czasie, powinien położyć kres uprawianej dotychczas przez Kuomintang z Czungkingu polityce traktowania narodu jako czynnika niedojrzałego. Hasło rządu z Czang-Kingu „opór i odbudowa” należy zastąpić hasłem rządu nacjonalistycznego „pokój i odbudowa”. Należy się starać, aby nie było za późno z zakończeniem cierpień narodu, którego bezpośrednie i pośrednie straty w ludziach można liczyć na 10 milionów, niezależnie od wielu milionów poległych żołnierzy.

Słuszne uprawnienia trzech mocarstw w Chinach będą, jak zapewnił Wang-Czing-Wej, po przywróceniu pokoju zabezpieczone i zagwarantowane. Nowy rząd powita z radością pomoc techniczną i inwestycje pieniężne z zagranicy celem przyspieszenia dzieła odbudowy. W zakończeniu swej deklaracji mówca wyraził nadzieję, że rząd Czungkingu przyłączy się do jego akcji pokojowej.

Zawód pani Cezaryny

Pani Cezaryna Wilga otworzyła cichutko drzwi i wsunęła się bez szelustu do poczekalni. Nieśmiały, zatrwożony jakby wzrokiem powiodła do pokoju, w którym zebrało się sporo pacjentów. Oswoiwszy się nieco z otoczeniem, zwróciła się do swego sąsiada i grzecznie zapytała:

— Przepraszam pana dobrodzieja, przepraszam — czy nie mógłby mi pan powiedzieć, czy pan doktor już przyjmuje?

— A kto go tam, pani dobrodziejo wie. Od godziny powinien już przyjmować, ale nie śpieszy mu się widocznie, bo tu, tak powiedzcie, nie ubyło jeszcze nikogo.

— Pan szanowny pierwszy raz u konsyljara?

— Ja to? Ja, u doktora Bajskiego? A niechże też panią dobrodzieję! Ja, tak powiedzcie, wglębienia tu w mebelkach wysiadłem, dywanik mojemu wyszurawałem stopami. Ale pani, szanowna pani po raz pierwszy tu chyba przyszła, bo jej nigdy przedtem nie widywałem.

— Istotnie przyszedłam tu z porady przyjaciół moich, państwa Zabłockich. Zna pan może?

— Ależ pani łaskawa, jak jeszcze znam. Bógno ich przez lat bez mała 3 rysunków uczyłem. Kaziowi i Wackowi, tak powiedzcie lekcy dawałem i nie mam ich znać!

— Pan też jest nauczycielem rysunków? A ja właśnie Kaziowi i Wackowi teraz lekcy rysunków daję, bo i ja jestem nauczycielką. Jakże godność kochanego pana?

— Wójcik, Cyprjan Wójcik do usług.

— Cezaryna Wilga.

— Bardzo mi miło, — niezmiernie rad jestem.

— I ja również cieszę się niewymownie, że szczęśliwy traf pozwolił mi taką znajomość zawrzeć.

Poczekalnia opróżniała się tymczasem, a nasza parka tak była zatopioną w rozmowie, że nie zauważyła nawet, jak doktor zaweszał pana Cyprjana raz, potem drugi i powiódł po raz trzeci. Wkońcu pan Wójcik podniósł się i podążył za doktorem, kiwnąwszy pani Cezarynie przyjaźnie głową. Wkrótce wyszedł uśmiechnięty i zachekał, aż pani Cezaryna załatwiła się z doktorem.

Wyszli razem.

— Za pozwoleniem. Pani dobrodzieja Wilga, prawda, czy nie żona Adama mego kolegi?

— Adam, mój mąż nieboszczyk...

— Jak to nieboszczyk? Aaa, przepraszam najmocniej, przepraszam. To Adam nie żyje? I kiedyś szelma... to jest przepraszam, kiedy biedactwo umarł? I żyje tak kochana pani sama, lekcjami zarabia?

— Trochę lekcjami, trochę z emeryturki i tak pcha się taczkę. Doszli do domu, w którym mieszkała pani Cezaryna.

— Jeżeli pan by nie pogardził, rada byłabym wypić z kolegą herbatkę.

— Ja pogardzić?! Ależ, tak powiedzcie, z całą przyjemnością.

Weszli.

— Tak powiedzcie, kobietka jeszcze grzechu warta, — pomyślał Wójcik. — Dalibóg warta. I jak u pana Boga za piecem tak u niej miłutko, czasznie.

— Da łaskawa pani wiarę, że ja dotychczas wiktuję się w restauracjach?

— W restauracjach, Chryste Panie! Ma się pan truć po restauracjach, kiedy są właśnie u mnie obiady, jakich nam obojgu trzeba. W kompanji będzie nam weselej i jada się lepiej.

— Pani dobrodziejo, niechże panią Pan Bóg błogosławi, dla mego żołądka, toż to jedyne lekarstwo, Nic więcej mi szelmie, tak

powiedzieć, nie trzeba. A co do piacy, to...

Lecz gospodyni zamknęła mu usta ręką, którą on z namaszczaniem pocałował.

Skoro wypili herbatkę z dobrą przekąską, pan Wójcik zaczął żegnać się. Pani Cezaryna zanosila modły do Matki Boskiej, by choć na starość los uśmiechnął się jej, a pan Cyprjan niemniej rozmarzony wracał do domu.

Nazajutrz przyszedł pan Cyprjan o oznaczonej porze, wyswieżony, uśmiechnięty, promieniący. Pani Cezaryna nie posiadała się z zadowolenia i w duszy błogosławiła awoją chorobę, dzięki której zesłała się z tym „nieocenionym” przyjacielem. I płynęły teraz dni bez chmury, radości upojenia pełne, dla pani Cezaryny i pana Cyprjana. Pani Cezaryna oczekiwala każdorazowo przyjścia gościa swego ze wzruszeniem i czekała na słowo, które... jej życie na miłszą egzystencję zmieni.

Pan Cyprjan tymczasem z dniem każdym więcej odzyskiwał sił. Wracal szybko do dawno utraczonego zdrowia, odmłodniał, stał się rzeźki i wesoly. Gospodarze, u których mieszkał, też zauważyli w nim tę zmianę. Od czasu do czasu poczęli zapraszać go na pogawędki, a on zachodził do nich chętnie, za każdym razem przynosił dzieciom takocie i zaczął nadskakiwać ich córce, pannie Wiktorji. Dla pani Cezaryny wciąż pełen był względów, wciąż mówił o wdzięczności, ręce jej całował, a ona czekała, czekała i już niecierpliwie się nieco poczęła, kiedy raz przy herbatce rzekł tajemniczo:

— Jutro, jutro dobrodziejo moja nieoceniona, z tajemnicy zwierzę się jednej. Tobie ja pani powiem i tuszę, że oddźwięk w twem potaczem sercu znaję.

Pani Cezaryna przycisnęła dłoń mocno trzepoczącą się serce. Chciała w głowę swego ucałować gościa, ale zemknęły się usta i nie znalazły oparcia, aż na ustach mężczyzny.

— Jutro zawrzemy układ — rzekł pan Wój-

cik — i pić będziemy „nasze kawalerskie”.

Pani Cezaryna spać całą noc nie mogła. Do dnia wstała i zaraz porządkować poczęła różne szuflady i skrytki. Na Mszę poszła do kościoła, a kiedy wróciła, umawiała się ze służącą swoją Magdusią, co kupić ma na obiad.

— Jezus Marja, a to jakby na wesele jakie, tyła te wszystkie.

— A może i na wesele Magdusiu — tajemniczo odparła pani Cezaryna, ustawiając na stole kwiaty.

Pan Cyprjan spóźnił się po raz pierwszy na obiad, a kiedy przyszedł nareszcie, pani Cezaryna prawie że go nie poznała. W nowym z igły surducie, starannie wygolony, uroczyści i skupiony, wydał się jej bardzo młodym.

— A teraz niech pani pozwoli mi ucałować rączki za te kwiaty, którymi witasz mnie w tym dniu tak bardzo uroczytym dla mnie.

Magdusia podała zupeł, rzuciła okiem na świąteczny wygląd swej pani i gościa i naraz zrozumiała wszystko.

Po skończonym obiedzie ujął pan Cyprjan obie dłonie gospodyni i rzekł głosem stłumionym:

— Zanim powiem to, z czem przyszedłem, pragnąłbym cię droga pani Cezaryno upewnić, tak powiedzcie... tylko, że jestem tak szczęśliwy, że i mówić mi trudno. A to wszystko dzięki tobie pani. Tyś mnie postawiła, tak powiedzcie, na nogi. Dzięki tobie odzyskałem nie tylko zdrowie, ale i młodości resztki. Tyś wiała we mnie otuchę, bo czyż śmiałybym inaczej oczy wznieść na te wyżyny, gdzie ukochana moja, moja dziś narzeczona i przyszła towarzyszka dożgonna. Przekonaasz się zresztą sama, co to za skarb, ta Wiktusja moja...

— Pani Cezaryno! Pani Cezaryno, co z panią?! Na miłość boską, co się stało?!

— Wody, Magdusiu, wody! Pani zemdlała...

Serce Grecji — Saloniki.

Gen. Penjaranda prezydentem Boliwii.

(=) La Paz, 13 marca. W toku niedzielnych wyborów, jakie odbyły się na terenie Boliwii, prezydentem republiki został obrany przytłaczającą większością głosów — generał Penjaranda. Nie nadeszła do ostatniej chwili wyniki wyborów w niektórych okręgach nie wpłynęła jednak w niemożności na wybór.

Podobnie jak jego poprzednik pułkownik Busch, jest generał Penjaranda jednym z zasłużonych oficerów wojny z Gran Chaco. Nawzajem jego stało się głośne z racji wprowadzenia zawieszania broni i wszczęcia rokowań z obecnym prezydentem Paragwaju generałem Estigarribia.

Holand, motorowiec-cysterna zatonał na morzu Północnym.

(=) Amsterdam, 13 marca. Holenderski okręt motorowy-cysterna „Eulota” (6.223 t, r.), wskutek eksplozji, jaka wydarzyła się na jego pokładzie w ub. poniedziałek, zatonał na morzu Północnym. Cała załoga tego okrętu została uratowana przez pewien okręt wojenny angielski.

Traktat handlowy i żegluga pomiędzy Unją sow. i Iranem.

(=) Moskwa, 13 marca. W wyniku zakończonych rozmów między komisariatem ludowym dla handlu zagranicznego a irańska delegacją handlową, został parafowany traktat handlowy i żegluga pomiędzy Unją Sowiecką i Iranem. Podpisanie traktatu nastąpi w najbliższym czasie w Teheranie. (p)

KRONIKA.

Czas letni na terenach Gen. Gubernatorstwa.

Kraków, 13 marca. Ukazano się w Dzienniku Rozporządzeń Generalnego Gubernatorstwa dla okupowanych polskich obszarów rozporządzenie Generalnego Gubernatora z dn. 28 lutego br., dotyczące wprowadzenia pory letniej na obszarach Generalnego Gubernatorstwa. Czasem ustawowym w miesiącach letnich będzie zatem czas słoneczny dla 15 stopnia na wschód od południka środkowo-europejskiego.

Nowa rachuba czasu rozpoczyna się z dn. 1 kwietnia 1940 o godz. 2 po południu, według obecnej rachuby czasu. W tej godzinie wszystkie zegary mają być przesunięte o jedną godzinę naprzód, t. zn. z godziny 2 na godzinę 3.

Letnia rachuba czasu kończy się z dn. 6 października 1940 o godzinie 3 po południu, kiedy wszystkie zegary mają być cofnięte o jedną godzinę, do znaczy z godziny 3 na godzinę 2.

10.000 złotych grzywny za lichwę.

(=) Warszawa, 13 marca. — Jeden ze znanych właścicieli restauracji warszawskich został ostatnio ukarany grzywną w kwotę 10.000 złotych za nieprzestrzeżenie urzędowego cennika za wyreby monopolu spirytusowego i pobieranie za nie wygórowanych cen.

Fakt ten winno być ostrzeżeniem dla wszystkich tego rodzaju zakładów administracyjnych w ten sposób lichwą żywnościową.

ROMAN SKŁARSKI.

Pilotka i miłość

Nie było jednak sadzonego Januszowi stracić pieniędzy, które chwilowo powędrowały do kieszeni jego partnerów. Po kolekcji, kiedy całe towarzystwo przeszło do saloniku, panna Cortis zaczęła trochę drwić siebie z Korskiego.

— Ale pan słabo gra w bridża przecież! — rzuciła w jego stronę uwagę.

— Dzisiaj mi nie szło, ale zazwyczaj wygrywam.

— Nie wiem, jak jest kiedy indziej, ale dzisiaj, kiedy przypatrywałam się waszej grze, zauważyłam, że popełnił pan kilka takich błędów, których ja, początkująca bridżystka, nigdy nie powazyłabym się zrobić w obawie przed krwawą zemstą partnera.

— Pochłaszam się zato, — odpowiedział Janusz, — że w miłości pójdzie mi lepiej.

— Może ma pan i pację — rzekła miss Cortis, kierując spojrzenie w stronę Nelly, która bez widocznego powodu zaczęła wzdychać się. Podniosła jednak dumnie głowę i z całą powagą wytrzymała spojrzenie miss Cortis.

— Ponieważ jednak mr. Korski jest przegrany, może wobec tego zagramy partię rewanżową. — Odezwał się pan Cortis. Chętnie służę.

— W bridża już nie gram — oświadczył kategorycznie szwartz z panów, właściciel wielkich zakładów włókienniczych. — Ale jeśli chcecie zagrać w pokera — to proszę bardzo.

— Ponieważ jednak partia zapewne prze-

Gdy pociąg wiozący nas z Aten do Salonik przejeżdża koło gór Olimpu i wjeżdża na równinę Macedonii, widać widać Maladę pozostała za nami. Macedonia jest u tyle ciekawym samą krajem, że nosi na sobie wybitnie cechy kolonizacji greckiej. Jest to kraj zdobyty w wojnach z Turcją, a jeszcze 17 lat temu zamieszkiwali go po większej części Turcy.

Jakkolwiek Saloniki są miastem starym, to jednak z powodu wielkiego pożaru w roku 1917, który poza murami miejskimi, epizodami i kilkoma kościołami, niewiele pozostawił, trzeba było tutaj

odbudować wszystko na nowo, co odbiło się na jego obecnym wyglądzie. Ta odbudowa wyszła zresztą miastu na dobre, gdyż o ile przedtem pierwsze skrzyżowanie w mieście grał Turcy i żydzi, o tyle teraz Saloniki są miastem naprawdę greckim. Saloniki były w czasach tureckich siedziskiem żydów hiszpańskich, t. zw. spaniolów, którzy obecnie, po 15 latach panowania greckiego z 80.000 zmniejszyli do 45 tys. na 300 tys. ludności. Ciekawym jest zresztą, że emigracja żydostwa odbyła się tutaj dosyć cicho bez odpowiedniej propagandy masowej, w przeciwieństwie do podobnych wypadków w innych krajach. — Zresztą żydzi musieli opuścić Saloniki, Ho-

cząc się z antysemickim nastawieniem ludności greckiej. Do niedawna jeszcze ci spaniolowie wykazywali duże „żydofobskie” sympatie, tak, że można było ich nieomal identyfikować z polityką angielską.

Role Salonik była zawsze w Grecji bardzo wybitna,

i to nawet w czasach, kiedy Ateny zeszły do zupełnie podrzędnej roli. Grały ona dużą rolę również w państwie Bizantyńskim. Macedonia to zresztą kraj o dużej aktywności politycznej; z niej wyhodowały prądy narodowe tureckie, z Salonik pochodził Kemal Atatürk i jego najbliżsi współpracownicy.

O ile Saloniki stanowią ważny punkt handlowy dla Grecji, o tyle spotyka się tam wybitną niechęć do wniebiania Grecji w obecną zawieruchę wojenną, tem więcej, że Grecja zrobiła zła doświadczenia na udziale w wojnie światowej, która spowodowała tam poważne komplikacje ekonomiczne i wewnętrzno-polityczne. Obecna orientacja Grecji jest ściśle neutralna, opierając się również o Włochy.

Ale jest też Macedonia krajem bardzo bogatym, dostarczającym

głównie surowców dla eksportu greckiego.

Stamtąd przecież idą w świat ładunki tytoniu, i z różnemi kruszcami. Poza tem pozostawiono bardzo wiele dla melioracji ziem, a zwłaszcza osuszone liczne jeziora, u ujścia zaś Wardaru ulepszono znacznie rolnictwo, uregulowano kanały. To wszystko razem przypomina nieco osuszenie błot Pontyńskich przez Mussoliniego. Z tych też powodów stanowi Macedonia oczko w głowie Grecji, i jest niezwykle cenną dla niej okolicą, gdyż ciężka długoletnia praca stworzyła obecny stan dobrobytu tego kraju. Inaczej zaś przedstawia się życie duchowe Macedonii, gdyż Ateny pozostała w dalszym ciągu głównym centrum inteligencji greckiej, tam też są teatry, tam się drukuje książki, urządziła wystawy itd.

Obecną wojną odbiła się również na Salonikach.

Ruch w porcie zmniejszył się o dwie trzecie, przywóz i wywóz doznają tych samych trudności co w innych krajach neutralnych. Zauważyć można tutaj te same zjawiska co w Belgji i Holandji, we Włoszech czy Skandynawji. Mimo to jednak, stara się Grecja o zachowanie ścisłej neutralności, będąc zdania, że lepiej ponieść dotychczasowe straty, jak opłacić swój udział w polityce europejskiej daniną krwi.

Obrzymie zainteresowanie filatelistów nowymi znaczkami pocztowymi.

Na głównych urzędach pocztowych w Krakowie rozpoczęto już sprzedaż dla celów filatelistycznych znaczków pocztowych, pochodzących z dawnych zapasów polskich odpowiednio nadrukowanych. Jednej osobie sprzedawano najwyżej dwie serie.

Chociaż w sprzedaży w chwili obecnej znajduje się tylko część kompletu, to jednak sprzedaż wywołała żywe zainteresowanie szerokiej rzeszy polskich filatelistów czego dowodem jest fakt, że wiele osób, nie doczekawszy się swej kolejki, musiało odejść od okienek.

STAN WODY NA WIŚLE w dn. 13 marca o godz. 8 rano wynosił w Krakowie minus 197, w Zawichoście zaś plus 154, lód stoi.

Z DNIA.

Weksel.

Niech z piekła nie wyiraj ten, co pierwszy wymyślił weksel. Musiał to być człowiek wyjątkowo perfidny. Bo niby to cacy — cacy, wekslele przedstawia się niewinnie, podpisuje się go z wyjątkową latwością, — ale konsekwencje takiego podpisania — !!!

Eufrozynie zachciała się łapek karakulowych. Wieszcie, że Eufrozyna uwielbiała nad życie. Poza tem, jestem gentlemanem i wolę kobiety jest dla mnie zawsze rozkazem! Wziąłem tedy moją Eufrozinę pod ramię, i udałem się z nią na ulicę Srebrnych Lisów, do powszechnie znanego kupca pana Pudermantla.

— Panie Pudermantel, — murdłem się wprzejęmie do sławnego kuźnierca. Proszę nam pokazać gamski płaszcz z karakulowych łapek! Ale najszybszy, jaki pan posiada...

Pan Pudermantel pokazał nam najpiękniejszy płaszcz. Udał się majej Eufrozynie.

— He! — szepotałem.

— Dla pana... 1500 zł.

Zaczeliśmy targować się. Ostatecznie stanęło na tem, że płaszcz dostaniemy za 1200 zł., 300 zł. gotóweczka, a reszta dwoma wekselkami, po 500 zł. każdy. Trochę przykro mi było podpisywać te wekselki, ale się przecież podpisało. Tylko zażyrować nie miał kto; a koniecznie musiały być z żyrem; powiedziałem do pana Pudermantla:

— Dziękuję ci, panie Pudermantel! Czyż mój podpisu panu nie wystarczy?

— Owszem, absolutnie wystarczy! Mowy niema, żeby nie wystarczy! Ale już u nas taki zwyczaj...

Musieliśmy zadzwonić do mojego przyjaciela Dyzia. Zażyrował.

Pierwszy wekslelek 500-złotowy gładziutko się wykupilo. Ale drugi, troszeczkę się szacił. Nie chcąc tedy narazić Dyzia na przykrość, zatelefonowałem do niego; chciałem być w porządku. Tymczasem — ha! — nie zdane wyroki Opatrności — obcałała się, że Dyzia z pieką na te — (dla dobra służby!) — przeniósł do Dukli... Telefonuję tedy do Dukli, terminowo. Dostaję wiadomość, że Dyzia wyjechał do Kolumbia... Chybaż więc na Dyzia i czekam, kiedy przyjedzie, bo wekslelek musi być koniecznie zastąpiony nowym wekselkiem. Bez Dyzia niemożliwe. Fatalność! Diabli naradzi z tymi łapkami karakulowymi! I waga potrzebna mi to była, jak dzwira w moście... Mniejsza o dług! Ale weksel! — I mniejsza już o weksel; ale żyrant! Wścieka się można. A Pudermantel zrobił się ze stądziutkiego raptem kwaskowaty.

CIEKAWOSTKI.

ROZKŁAD ŻYCIA LUDZKIEGO.

Przeciętny wiek ludzki wynosi 70 lat. Ciekawą jest, w jaki sposób rozkłada się te 70 lat na poszczególne sprawy życia człowieka.

W łóżku spędza się przeciętnie około 23 lat, 18 lat posłania mówienia, 6 lat jedzenia, 8 lat czytania. Na mycie traci się półtora roku, na odpoczynku pełnych 20 lat. Z rachunku tego wynika, że na pracę człowiek poświęca zaledwie 13 lat.

* * *

Na Gujanie można spotkać w zaroiach dużego pajaka, żyjącego towarzysko, który przeciętnie tak mocno nie, że mnóstwo liści opadłych zatrzymuje się na nich, a z jednego miejsca można nimi cały wór napełnić. Pajęczyny są tak silne, że małe kolibry, które zoczywszy owada w pajęczynie chcą go dostać, często tak apłotą nią skrzydełka, że w żaden sposób nie mogą się wydostać.

* * *

SKAD POCHODZI NAZWA „KRAWAT”.

Nazwa krawat pochodzi od korpusu królewskiego armii cesarskiej z przed 350 lat. Załóżcie tego korpusu występowały w swym narodowym straju, do którego należała też chusteczka, zawieszana na weseł u szyi, której końce opadały im na piersi. Szerogowcy „korpusu krawackiego” mieli także chusteczki, szarpane z taniego materiału, afierowie zaś — różnobarwne, jedwabne.

Ponieważ zaś w ludowym języku niemieckim Krawatów nazywano też Krowotami, więc i te ich charakterystyczne chustki ochrzczone nazwą krowotów lub krawatów. Z biegiem czasu moda ta rozpowszechniła się po całym świecie.

ciągnie się długo w noc — przeto panowie pozwolicie, że my z panną Nelly pojedziemy spać, — oświadczyła miss Cortis.

— Oczywiście — odpowiedział mr. Pillow — Nelly pokaż pani pokój i zaopiekuj się nią, jak na panią domu przystało.

I rozposzła się gra... Po godzinie Korski był przegrany o tysiące dolarów i ze strasznym myślał o ostatecznym wyniku rozgrywki. Przerwano grę na chwilę, panowie podejrzewali marynarki, posilili się kawą i zasiadli znówu do kart. Okazało się, że mr. Cortis jest zapalonym pokerzystą. Szarżował nieustannie, kiedy mu karta nie szła — dezerował się i wymyślał. Korski z wolna opamiętał się, poznał wady swych przeciwników i po dwóch godzinach przegrał się, że łatwo można przejrzeć partnerów. Zaczął grać spokojnie i cierpliwie. Po chwili jego dług już zmalał do zera, potem zaczęła się nieprzerwana para powądzienia. Raz po raz Korski zgarniał gruby plik banknotów i kwitów, a gdy o 5 rapo ostatecznie przegrano gre, mr. Cortis wstał i rzekł do Janusza.

Jestem panu winien jeszcze dziesięć tysięcy dolarów. Wystawie panu czek, he tyła gotówki nie mam przy sobie. Albo — nadmienię kartem — prześlę panu jutro jaki samechód.

Korski błyskawicznie zdał sobie sprawę z tego, że w jego obecnym życiu samechód będzie znakomitą okazją do zabicia nudów i podchwycił propozycję Cortisa.

— Oczywiście, zgadzam się. Proszę tylko o jaką mocną, sportową maszynę.

— Zrobione. Jutro panu ją dostawię.

— Pan nie ma nic przeciwko temu mr. Pillow — szwercół się Korski do swego przeciwnika — że będę miał samechód.

— Ależ proszę bardzo. Niech go pan ga-

rażuje w moim garażu. Jest tam aż za dużo miejsca.

Korski nabywając w ten sposób samechód, miał przytem ukryty cel. Zdawało mu się, że dzięki samochodowi zdoła jakoś przybliżyć się do miss Cortis, która mu się bardzo podobała. Gdyby ją spotkał w dawnych warunkach, to niewątpliwie przeszedłby kolo niej bez zwracania na nią specjalnej uwagi. Teraz jednak była ona w jego otoczeniu jedną kobietą godną uwagi. A zatem...

Rozsadek sprzeciwiał się zbyt daleko posuniętym planom i zamierzeniom. Januszowi nie wolno było zapominać o tem, że ostatecznie jest on tylko nauaszwolelem sportów, podczas gdy panna Cortis jest milionerka, która może zrobić w swojej sferze doskonałą partię.

Narazie jednak na pierwszy plan wysuwał się samechód i możliwości związane z faktem posiadania samochodu. Janusz nie mógł się doczekać, jak dziecko, poniedziałku rana, aby narazicie zasiąść przy kierownicy swego własnego samochodu. Rano musiał jednak odbyć normalną lekcję jazdy konnej z Nelly. Podczas lekcji Janusz był bardzo roztrągnięty, co Nelly przypisywała, po chwili nawet słusznie, wspomnieniom o miss Cortis.

Kiedy po tej nudnej i nużące godzinie znaleźli się z powrotem u bram willi, czekał już na Janusza długi sportowy samochód. Szofer podszedł do niego i wręczył mu list:

tak, że może Pan korzystać z samochodu, choćby od zaraz.

Z poważaniem
Cortis.

Z całym młodzieńczym zapałem Koraki powiadał się teraz samochodowi. Godziny przeznaczane na lekcje z Nelly poprzedza lekcje jazdy, a chociaż nieraz budziły się w nim wyrzuty sumienia, że w ten sposób odpłaca się niewdzięcznością wobec swego dobroczyńcy — Pillowa. Mieszkańcy okolicy dobrze znali wóz Korskiego, który nieraz pedził po drogach w poszukiwaniu jakiegoś nieodgadnionego celu.

Tym razem nie był nikt inny tylko panna Cortis. Janusz miał nadzieję, że wręcząc gdzieś ją spotka i ożeni ją swoim samochodem oraz sposobem prowadzenia masyżny. Pewnego dnia nawet wykreślił się od parannej jazdy konnej z Nelly, pod pozorami otarcia nogi. Podczas gdy Nelly pojedła na swojej „Sally” — Janusz pojedł samochodem w dal.

Szczęście mu sprzyjało. Gdzieś na zakręcie napotkał na inny samochód, który wioził pannę Cortis. Jechała w odwiedziny do przyjaciela, ale chętnie zgodziła się na przejazd z młodą dziewczyną. Pół godziny więc swemu szoferowi jechał do celu podróży z zapowiedzią, że ona sama przyjedzie później, a sama wsiadła do samochodu Janusza. Dzień był piękny i przyjemnie było jechać samochodem wyprzedzić i lasów. Przejazdka trwała, zdaniem Janusza, zbyt krótko, inni byli zdania, że kilkugodzinny spacer młodej panny w towarzystwie młodego mężczyzny, to trochę za dużo. Tych „innych” było jednak niewiele. Gdzieś zdawało się Januszowi, że ktoś znajomy mignął się na zakręcie drogi, na koniu, ale szybko o tem zapomniał.

(Ciąg dalszy nast.)

